

Az Országos Széchényi Könyvtár számítógépesítéséről

Hegedűs Péter - Jeszenszky Edit - Szűcs Erzsébet

Előzmények *

Az Országos Széchényi Könyvtár a 70-es évek végétől foglalkozott intenzívebben a számítógépesítés gondolatával. Erre nem csupán más európai és Európán kívüli nemzeti könyvtárak példája készítette, de az a sajátos helyzet is, ami a magyar könyvtárügynek erre az időszakra kialakult. Egyes szakmai feladatok megoldásához - pl. nagy adatállományok kezelése - kézenfekvőnek, sőt elengedhetetlennek tűnt a Magyarországon is mind inkább terjedő számítástechnikai alkalmazások könyvtári alkalmazása, igaz, e technika buktatóinak (műszaki színvonal, szoftver- és szakemberellátás, finanszírozás, stb.) talán nem mindig kellő mértékű felbecsülésével és előrejelzésével. Mindazonáltal az OSZK-nak, mint a hazai könyvtári rendszerben nagyságából és funkciórendszeréből adódóan megkülönböztetett helyet elfoglaló intézménynek, fel kellett ismernie, hogy csak abban az esetben képes komplex feladatainak korszerű módon megfelelni, ha a könyvtár egész rendszerében a számítógép nyújtotta lehetőségekre támaszkodik. A központi szolgáltatások gépesítése egyebek között az első szakaszban ugyanakkor megteremti a nemzetközi rendszerekhez való kapcsolódás elvi lehetőségét is, de segíti az OSZK egész funkcionális és strukturális működését, akár további funkciók felvállalásával, újabb szolgáltatások kialakításával is.

Mint ismeretes, a fejlesztő és a gépi feldolgozó munkák kezdetben két központi szolgáltatás számítógépesítésére irányultak. A *Magyar Nemzeti Bibliográfia* gépi adatbázisa az 1976-tól megjelent könyvek, sorozatok és új indulású (vagy címét változtató) időszaki kiadványok bibliográfiai adatait tartalmazza, a *Nemzeti Periodika Adatbázis* pedig 1982-től kezdődően tárolja a magyar könyvtárakban beszerzett külföldi folyóiratok bibliográfiai és lelőhelyadatait. Mindkét fejlesztést döntően első számítóközpontok és számítástechnikai szakemberek közreműködésével alakították ki, s csak 1982-ben jött létre a könyvtár fejlesztési munkáit koordináló első szervezeti egység, a Fejlesztési csoport. A kétségtelenül kiemelkedő jelentőségű gépi fejlesztések azonban szükségképpen magukon viselték a hasonló típusú vállalkozások "gyermekbetegségeinek" szimptomáit; egyebek között a külső kapacitások igénybevétele igen költségessé tette fenntartásukat, s ez egy romló költségvetési helyzetben nem csak a további fejlesztések elé vetett gátat, de már-már a meglévő adatbázis

* A könyvtár főigazgatója, *Juhász Gyula* által az MKE XII. Vándorgyűlésén tartott előadás szövegének felhasználásával

zisos jövőjét is kérdésessé tette. A 80-as évek közepére világossá vált, hogy saját számítástechnikai eszközpark és szakembergárda nélkül nem lehetséges az előrelépés. Ugyancsak kulcsfontosságú volt az a felismerés a fejlesztés stratégiájában, amely szerint a csak saját fejlesztésre alapozott könyvtárgépesítés - kiváltképp a nemzeti könyvtár esetében - ha nem is eleve kudarcra ítéltetett, de az időközben kialakult könyvtári rendszerek piaca miatt legalábbis ésszerűtlenné vált szakmai és gazdasági szempontból egyaránt. Tehát a saját eszközpark és szakembergárda kialakítása mellett egy már létező és az OSZK igényeinek és lehetőségeinek lehetőség szerint legjobban megfelelő könyvtári programcsomag kiválasztása és beszerzése is napirendre került.

Kedvező fejleményt jelentett e törekvések szempontjából az Országos Széchényi Könyvtár számára az 1986-ban meghirdetett K+F Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program (IIF) és a hozzá kapcsolódó pályázatok elindítása. Mint ismert, a program célja a tudományos kutatás és műszaki fejlesztés területén a hazai kutató és műszaki fejlesztő tevékenységet támogató, számítógéphálózaton alapuló információs infrastruktúra kialakítása. A hazai, illetve nemzetközi elektronikus levélforgalmazás lehetőségének megteremtése mellett alapvető fontosságú a program céljai között a megfelelő adatbázisok kiépítése és lekérdezhetőségének biztosítása. Az eszközpark és a kommunikációs hálózat kialakításán kívül döntően az OTKA keretében, ill. az OMFB által biztosított források terhére kiírt pályázatok útján adattárak felépítése ill. rendszerbe való integrálása is lehetővé vált.

Az Országos Széchényi Könyvtár kezdettől fogva aktívan bekapcsolódott a programba. Az MTA SZTAKI és az MTA Könyvtára mellett tagja lett az IIF rendszer alapszolgáltatásait biztosító Infrastruktúra Kft-nek, amely önálló jogi személyiséggel rendelkező korlátolt felelősségű társaságként jött létre. A pályázatokon az OSZK 21,8 millió Ft eszközre fordítható és összesen 6,3 millió Ft adatbázisépítésre költhető támogatásban részesült a pályázatok két fordulóját követően. (Az OSZK benyújtott pályázatai közül első menetben csak az NPA, második menetben az MNB, az NPA és a Hungarika-adatbázis kapott támogatást. Annak ellenére, hogy az OSZK-nak jutó pénzüsszegek a vártnál alacsonyabbak voltak, mégis sikerült pl. az NPA-t az IIF központi számítógépéről a hálózat tagjai számára online módon szolgáltatni.) Talán itt érdemes megjegyezni, hogy a program a "kézzel fogható" támogatáson kívül azzal is nagy hatást gyakorolt a könyvtár fejlesztő tevékenységére, hogy mind szervezeti, mind pedig rendszerben elfoglalt helyét tekintve az OSZK-t a program egyik alapintézményeként tartja számon, ill. kezeli. Az OSZK pályázati eredményeit a program illetékes szervei elismeréssel fogadták, s ez további lendületet ad a fejlesztéshez, ugyanakkor a könyvtárak szélesebb körének bekapcsolódását is elősegítheti.

Összhangban egyebek között a számítógépes fejlesztési elképzelésekkel az Országos Széchényi Könyvtárban szervezeti átalakítások is lezajlottak. 1988 január 1-től létrejött a Szervezési Főosztály, amelynek egyik fő feladata - közvetlen főigazgató-helyettesi szintű irányítással - a könyvtár számítógépes fejlesztési koncepciójának részletes kidolgozása, a fejlesztések végrehajtása és támogatása. (Jelenleg 6 programozó-rendszerszervező ill. 4 könyvtáros-rendszerelemző szakember végzi ezt

a munkát.) A számítógépes fejlesztéshez támogatást nyújtott a Művelődési Minisztérium a saját számítóközpont kiépítésének, illetve a szükséges szakembergárda felvételének céljaira. Ugyancsak támogatásban részesítette a könyvtárat a Soros Alapítvány is az alkalmazni kívánt programrendszer tanulmányozását segítve.

Mindezek eredményeként épülhetett ki az OSZK fejlesztési igényeit szolgáló számítóközpont, amelynek "lelke" az 1987-ben az USA-ban az "év hardverének" választott IBM 9377-es számítógép. (A könyvtári épületen belül kiépített hálózatban a gép jelenleg 32 helyi terminált, ezenkívül pedig 8 távoli terminált képes kiszolgálni.) Az alkalmazási szoftver a világszerte ismert integrált könyvtári programcsomag, a DOBIS/LIBIS.

A DOBIS/LIBIS integrált könyvtári szoftver

A DOBIS/LIBIS PL/1 nyelven írt integrált könyvtári szoftver, három részből áll. A DOBIS-t a dortmundi egyetem könyvtára számára fejlesztették ki, amely katalogizálás és keresési (OPAC), valamint a rendszer karbantartásához, működéséhez és biztonságához szükséges funkciókat tartalmaz. A LIBIS online és kötegelt részeit a leuveni egyetem könyvtára számára fejlesztették, kölcsönzési és gyarapítási, valamint nyomtatási funkciókat tartalmaz. A harmadik, a 80-as évek közepére elkészült eleme a folyóirat-érkeztetési modul (periodicals control).

A DOBIS/LIBIS így magában foglalja az összes fontosabb könyvtári funkciót. A rendszer online, funkcionálisan integrált, többnyelvű és hálózatban alkalmazható. Kompatibilis a MARC (Machine-Readable Cataloging = Géppel Olvasható Katalogizálás) formátummal, amelyet széles körben használnak a bibliográfiai adatok mágneses adathordozón történő cseréjére. A MARC hívójelek és indikátorok a DOBIS/LIBIS-ben táblázatok formájában szerepelnek.

A DOBIS/LIBIS integrálja a könyvtárak működésének alapvető funkcióit. Kiterjed a teljes könyvtári feldolgozó folyamatra: gyarapítás, katalogizálás, kölcsönzés és keresés. A DOBIS/LIBIS katalógusrekordok szerkezete biztosítja az integrációt. A könyvtárosok online elérhetik a gépi katalógust, és bármely tételre vontkozóan megkaphatnak minden információt. Ráadásul a teljes rekord elérhető a következő kilenc elérési pont bármelyike szerint:

1. Név
2. Cím
3. Tárgyszó
4. Kiadó
5. ISBN/ISSN
6. Osztályozási jelzet
7. Egyéb (szabadon meghatározható) jelzet
8. Dokumentum szám
9. Egyéb (szabadon meghatározható) adatok

A rendszer adatállományainak szervezése hasonló a hagyományos könyvtári állományokhoz - szerző, cím, szakjelzet - három fontos különbséggel. *Először*: az adatok bevitele csak egyszer történik a termináloknál, és a változás az összes fájlban megjelenik. *Másodszor*: az összes fájl közvetlenül elérhető a terminálról. *Harmadszor*: a lehetséges kérdések és az indexek nagy száma gyors és informatív kereséseket tesz lehetővé. A DOBIS/LIBIS konzisztens képernyőformátumokkal rendelkezik. A legfelső három sor például egyrészt a képernyő nevét, másrészt az esetlegesen megjelenő hibaüzenetet tartalmazza. Minden képernyő tartalmaz területet a speciális kommunikációs célokra, a felhasználónak szóló utasítások céljára és a felhasználó "válasza" számára.

A katalógus rekord létrehozásához a DOBIS/LIBIS ún. index (besorolási) állományokat használ. A fenti elérési pontok mindegyike kapcsolódik minden másik elérési ponthoz. Ez azt jelenti, hogy a rekord adatait csak egyszer kell rögzíteni a rendszerben és a DOBIS/LIBIS annyiszor használja az információkat, ahányszor az szükséges a többszörös rekordok létrehozásához.

A "besorolási adatállományok" fogalma alapvető a szoftverben. Azok az index fájlok alkotják a rendszer besorolási adatállományait, amelyekben a terminál előtt ülő felhasználó kereséseket végezhet. Például lehet, hogy a könyvtárban egy szerzőnek 15 különböző könyve van, ezeket öt különböző kiadó adta ki, és a könyveknek hat ETO jelzete van. A DOBIS/LIBIS a szerzőt nem tizenöt-ször tárolja (minden címhez külön-külön), hanem csak egyszer, és az mutatót tartalmaz a tizenöt címhez. Ugyanígy kezeli a kiadókat és ETO jelzeteket is. Így a katalógizálást és a besorolási adatállományokban való keresést egy lépésben, online lehet elvégezni. A katalógus és a besorolási listák egyetlen integrált fájl alkotnak. Ha egy katalógus elem egyszer bekerül helyesen a rendszerbe, akkor azt nem kell többé újra bevinni. Kevesebb tárolóterületre van szükség, csökkennek a költségek, és lehetővé válik a könyvtárak számára, hogy teljes MARC rekordokat tároljanak. Ez azt is jelenti, hogy ha az adat egyszer bekerült, akkor a felhasználó például ugyanazt a nevet fogja megtalálni, akár a keresési, akár a katalógizálási, akár a kölcsönzési funkción keresztül. Azonkívül a kölcsönző, az adott könyv-példány és a bibliográfiai rekord összekapcsolható. A kölcsönző és a tétel összekapcsolásával lehetővé válik az információ több irányból történő elérése.

A DOBIS/LIBIS egyik fontos szolgáltatása a bibliográfiai rekordok online keresésének lehetősége. A keresési menü egy adott rekord összes elérési pontja megjelenik. A DOBIS/LIBIS különbséget tesz a mindenki számára elérhető rendszer-fájlok és az egyes szervezetek saját használatára rendelkezésre álló helyi fájlok között. A keresés eredményeként a teljes képernyőn megjelenik a bibliográfiai leírás, de a képernyő alapján egyéb információkat is megkaphat a felhasználó. Minden címhez tartozik egy egyedi sorszám, amely a bibliográfiai rekordot azonosítja. A bibliográfiai leírás után a képernyőn megjeleníthető az egyes példányokra vonatkozó információ.

A DOBIS/LIBIS különböző nyelveken, egyidejűleg több nyelven is használható. Tetszőleges karakterkészletek definiálhatók és különféle billentyűzetekkel lehet dolgozni. A szoftver részét képező kötegelt (batch) programok segítségével sok-

féle katalógust (nyomtatott vagy mikrofiche), katalóguscédulát és listát lehet készíteni.

A DOBIS/LIBIS használatáról

A DOBIS/LIBIS-ben számtalan módszer és lehetőség áll rendelkezésre, amelyek a felhasználó számára könyvtári használatát könnyűvé és kényelmessé teszik. Ezek közül egyik a *menüválasztási* lehetőség. A képernyőn megjelenő menüről kiválasztott tétel határozza meg a következő lépést a felhasználó/rendszer párbeszédben. Adott funkció kiválasztása után megjelenik az ahhoz tartozó részfunkciók menüje, melyben a kezelő vagy kiválaszt egy tevékenységsort, vagy megválaszol egy kérdéssorozatot. A kezelőnek csak a képernyőt kell olvasnia és onnan kiválasztania egy opciót.

A rendszer intezíven használ kódtáblázatokat az egységes és konzisztens rekordok biztosítása céljából. A kezelőnek csak a kódot kell beütnie és nem a teljes kifejezést. Egykarakteres emlékeztető (mnemonikus) kódok teszik egyszerűvé a parancsok bevitelét. Funkció utasításokat használ, amelyek két "/" jelből és a funkció nevének első négy betűjéből állnak. Ez lehetővé teszi az aktuális tevékenység megszakítását és áttérést egy másik funkció elejére.

A DOBIS/LIBIS-ben alapértelmezéseket és utasítás-láncokat is lehet használni. Alapértelmezések használata esetén a rendszer feltételez bizonyos értékeket, ha azokat nem írják felül. Utasítás-láncokkal a felhasználó összekapcsolja az utasításokat az összes közbenső képernyő megjelenítése nélkül. A gyakran használt utasítás-láncokra "megtanítható" a rendszer. A kereséshez számos lehetőséget nyújt, többek között permutált indexeket és csonkolt kereső kifejezéseket. A felhasználó "végböngészheti" a katalógust, és "átlapozhatja" a csak több képernyőre elférő rekordokat.

A DOBIS/LIBIS használata a bejelentkezéssel kezdődik. A jogosult felhasználó bebillentyűzi a nevét és a megfelelő jelszót a megfelelő szintű jogosultság felépítésére. (Legalább 30 jogosultsági szint létezik.) Bejelentkezés után a felhasználó az elsődleges funkciók képernyőjét látja. A funkció kiválasztása a megfelelő szám és az "Enter" billentyű leütésével történik. Adott dokumentumot leggyorsabban általában a dokumentum azonosítója vagy az adott példány azonosítója szerint érhetünk el. A felhasználó azonban bármelyik elérési pont szerint kereshet. Ha a címnek vagy a névnek az elejét begépeljük, akkor a képernyőn megjelenik a lehetséges rekordok sorozata. A keresési kifejezésnek tehát nem kell a teljes nevet tartalmaznia, de még egy teljes szót sem. A DOBIS/LIBIS megjeleníti alfabetikus sorrendben az adott besorolási fájlnak azt a részét, ahol a keresési kifejezéssel kezdődő rekordok vannak. Tárgy szerinti keresésnél a teaurusz és címkulcsszó megközelítés kombinációját használja. A testületi, konferencia neveket és az összetett vezetékneveket a név fájlban, a címeket pedig a cím fájlban automatikusan permutálja.

A DOBIS/LIBIS-ben a kölcsönzés egyszerű folyamat. Kölcsönzéskor a terminálkezelő hívja a kölcsönzési menüt, majd begépeli a kölcsönző azonosítóját (pl. a kölcsönzőjegyről) és a könyv azonosítóját. Ezután a következő képernyőn megjelenik a "visszaigazolás", amely tartalmazza a kölcsönzés lejártát is.

Katalogizáláshoz először a katalogizálási funkciók menüjét kell kiválasztani. Az első lehetséges tevékenység a katalogizálás, ennél a tevékenységnél lehet keresni, a katalogizálandó adatokat közvetlenül bevinni és kibratásokat kérni. A második lehetséges tevékenység a katalógus-kezelés. A katalógus-kezelő menü több lehetséges funkció szerepel. Ezek többek között lehetővé teszik, hogy a katalogizáló a rendszer vagy a helyi fájllokba irányítsa a besorolási adatállományba bevitt rekordot. A katalogizálónak hasonló döntéseket kell hoznia a gépi katalogizálás során, mint a hagyományos módon történő katalogizálásakor. A DOBIS/LIBIS rendszer nem végzi el a döntést a könyvtáros helyett, hanem biztosít minden, a döntéshez szükséges információt. A meghozott döntést tárolja és nyomon követi.

A könyvtári programrendszerek kiválasztásánál az alábbi tényezők szerint szokták mérlegelni az adott rendszereket:

- rendelkezésre álló funkciók
- helyi adaptálhatóság
- megbízhatóság
- szervíz és karbantartási lehetőségek.

Az előzetes vizsgálatok és tesztek szerint a DOBIS-LIBIS mindezen tényezők kombinációját tekintve, megfelelő mennyiségű hardver elemmel és "manware"-rel együtt kielégíteni látszik a nemzeti könyvtári funkciók döntő többségéhez kapcsolódó számítástechnikai igényeket.

Az OSZK információs rendszere: a NEKTÁR

A vázolt anyagi-technikai és szervezeti feltételek mellett, azokra épülve jött létre a Nemzeti Könyvtár Átfogó Információs Rendszerének (NEKTÁR) terve. E szerint a rendszer célja az OSZK kurrens könyvtári alapfeladatainak és központi szolgáltatásai egy részének automatizált, integrált módon való ellátása; a nemzeti könyvtári szolgáltatások kiterjesztése a NEKTÁR adatbázishoz adathálózati vonalon való kapcsolódás lehetőségével.

A bármely könyvtári dokumentumtípus és leírási szint kezelésére alkalmas DOBIS/LIBIS programcsomag révén a tervek szerint egységes adatbázis épül a feldolgozásra kerülő kurrens dokumentumok adataiból, első szakaszban a könyvtári szabványosítás által már szabályozott könyvek és időszaki kiadványok adataiból. Az adatbázisba kerülnek az adatbázis gyűjtőköréhez tartozó (vagy azokhoz segédállományként szolgáló), korábban külső számítógépeken működtetett adatbázisok. Az OSZK mikrogépein épített adatállományok "hazatelepítése", illetve áttöltése (az áttöltés sorrendjében) a következők szerint alakul: 1) MBN könyv állomány; 2) NPA állomány; 3) Külföldi könyv állomány; 4) Kiadói állomány; 5) MNB időszaki kiadvá-

nyok állomány; 6) Hungarika állomány). A vázolt sorrendet, az Online Olvasói Katalógus hatékonyságának mielőbbi növelése mellett a már említett pályázatokon vállalt kötelezettségek is indokolják.

A bevezetés első szakaszában (1992-ig) kerül sor a DOBIS/LIBIS rendszer alapmoduljainak bevezetésére. Ehhez el kell végezni számos tervezési, szervezési feladatot is, mint például:

- adatfelmérés, illetve a feladat-specifikációk véglegesítése, ezek következményeinek jellemzése, munkaszervezési konzekvenciáinak megállapítása,
- a DOBIS/LIBIS hálózat struktúrájának meghatározása,
- az adatbázis adattartalmának meghatározása,
- az indexek (access-point fájlok) tartalmának és szerkezetének meghatározása,
- egységes adatbeviteli szabályzatok kidolgozása,
- a jogosultságok szintjeinek meghatározása.

A számítógép telepítése, installálása, a lokális hálózat kialakítása, valamint az OSZK számítógép bekapcsolása az IIF csomagkapcsolt adatátviteli hálózatába már megtörtént. A közeljövőben kerül sor a DOBIS/LIBIS programrendszer tesztelésére, bevezetésére a következő ütemezés szerint:

- feldolgozási (katalogizálási és szakozási) modul: 1990,
- Online Olvasói Katalógus modul: 1990,
- gyarapítási modul: 1991,
- kölcsönzési, köröztetési modul: 1991,
- folyóirat érkeztetési modul: 1991.

Az OSZK információs alapfeladatainak széles körű ellátásához szükségessé válik további, a DOBIS/LIBIS programokhoz kapcsolódó kiegészítő szoftver-fejlesztések elvégzése. Például:

- kiegészítő programok a NEKTÁR teljes körű működtetéséhez (adatbázis szerkezeti bővítés; kiterjesztett feladatok; speciális outputok, nemzeti bibliográfiai kiadványok előállítása; speciális, teljes jelkészletű könyvtári karakterkészlet),
- konvertáló programok a külső adatállományoknak a NEKTÁR adatbázisba való betöltéséhez, átvételéhez,
- konvertáló programok a NEKTÁR adatbázisból szelektív adatállományok mágneses-adathordozón való előállítására, szolgáltatására.

A NEKTÁR bevezetésének második szakaszában (terveink szerint 1992-től) kerülhet sor az adatbázis gyűjtőkörének kiterjesztésére, a feltételek adta lehetőségek szerint, mint:

- a zeneművek, térképek, a nem hagyományos dokumentumok kurrens gyarapodásával,
- az analitikus szintű leírásokkal,
- meghatározott körű dokumentumok (pl. bizonyos időszak hazai impresszuma) retrospektív feldolgoásaival.

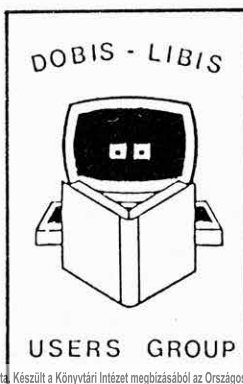
A NEKTÁR adatbázis építését az *online adatbevitel* (közvetlen párbeszédés üzemmód, amelyben a dokumentum megrendelésétől/beérkezéséig a feldolgozás

végéig a részlegek folyamatosan képernyőre rögzítik a szükséges adatokat, közösen építve így fel egy-egy dokumentum, illetve példány logikailag összetartozó adatait), az *adatátvétel* (online és kötegelt üzemmódban) és az *osztott katalogizálás* teszi lehetővé. Ez utóbbi biztosítja több könyvtár közös adatbázis-építését és használatát, amelyben a dokumentumot elsőként feldolgozó könyvtár adataihoz csak a "helyi" adatok hozzáadásával járul hozzá a további felhasználó könyvtár. Az osztott katalogizálás bevezetése, a DOBIS/LIBIS tagkönyvtári hálózatban való működtetése illetve használata a második szakasz befejezését követő feladat. (Feltételei például a közreműködő könyvtárak együttműködési készsége, az egységes adatbázis építési elvek elfogadása, a tagkönyvtárak költségvállalása, stb.; az OSZK részéről fogadási és szolgáltatási kapacitás biztosítása, hardver fejlesztés, stb.)

A rendszer szolgáltatásai már az első szakaszban is kiterjednek olyanokra, mint például az online adatbázis-szolgáltatás az IIF program részére (NPA, MNB, Hungarika), katalóguscédula előállítás, az MNB nyomtatott változatának előállítása. A tervek között szerepel a nemzetközi adatcsere, illetve a külföldi online szolgáltatások átvétele és közvetítése is.

A NEKTÁR szolgáltatásait igénybe vevő felhasználók, a nemzeti könyvtári alapfunkcióknak megfelelően: az OSZK olvasói, az automatizált, különböző formákban jelentkező központi szolgáltatásokat igénybe vevő hazai és külföldi könyvtárak, illetve azok olvasói, egyéb, az adathálózathoz kapcsolódó felhasználók és természetesen az OSZK munkafolyamatokban résztvevő irányító, feldolgozó, tájékoztató szakemberek lehetnek.

A biztató lendületet vett fejlesztési erőfeszítések csak részben garantálhatják a rendszer sikeres bevezetését, illetve zökkenőmentes üzemeltetését. Különösen a második szakaszban - de bizonyos vonatkozásban már az elsőben is - szükség lesz további pénzügyi forrásokra a hardverfeltételek (pl. intelligens terminálok, emulátor kártyák, háttérmemória bővítés), bizonyos konvertáló és segédprogramok stb. finanszírozására. Ugyancsak szükség lehet bizonyos szervezeti változtatásokra a számítógépes szolgáltatások kísérleti üzemeltetését követően összegyűlt tapasztalatok alapján, s várhatóan meg kell változtatni a könyvtári feldolgozás és szolgáltatások hagyományos filozófiáját is. Mindezek alapján a nemzeti könyvtár gazdag tradícióira épülő szolgáltatásai a modern információs és telekommunikációs technika célszerű és tudatos alkalmazásával valóban európai szintre emelhetők.

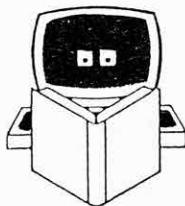
Olvasóink figyelmébe!

Az OSZK KMK Könyvtártudományi Szakkönyvtárban hozzáférhető az 1975 és 1988 között a DOBIS-LIBIS-ről megjelent cikkek bibliográfiája.

Ugyancsak a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban található meg a DOBIS-LIBIS Newsletter, mely a 7. évf. 1989. 1. számtól kezdve áll az érdeklődők rendelkezésére. Kedvcsinálónak mellékeljük az idei év 2. számának tartalomjegyzékét.

DOBIS - LIBIS

BULLETIN

NEWSLETTER

Newsletter of the DOBIS/LIBIS Users Group
Bulletin du Club d'Utilisateurs DOBIS/LIBIS

Vol. 8, No. 2, July/Juillet 1990

ISSN 0771-4009

Special issue - 9th Annual Meeting of the DOBIS/LIBIS Users Group
in Pamplona (Spain)
4 - 7 Sept. 1990

Numéro Spécial - 9e Réunion Annuelle du Groupe d'Utilisateurs DOBIS/LIBIS
à Pamplone (Espagne)

From the president De la part du président	3
Pamplona a fine city Pamplone, une ville où la qualité de vie est grande	4
DOBIS/LIBIS in the University of Navarra DOBIS/LIBIS à l'Université de Navarre	7
The Spanish DOBIS/LIBIS network of libraries Le réseau bibliothécaire DOBIS/LIBIS en Espagne	9
Preliminary programme Programme provisoire	13 20
Abstracts / Résumés	27
Preliminary Participants List Liste Provisoire des participants	48
New installations Nouvelles installations	51
DOBIS/LIBIS membership and newsletter subscription rates Tarifs d'adhésion au Groupe d'Utilisateurs et tarifs d'abonnement	52